

PODEJMIJ WYZWANIE 3R!

Reduce, Reuse, Recycle.

Promowanie stylu życia bez odpadów wśród dorosłych.

Niniejszy dokument został opracowany przez:
Partnerów projektu 3R, 2021 r.

Wsparcie Komisji Europejskiej dla powstania tej publikacji nie oznacza poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

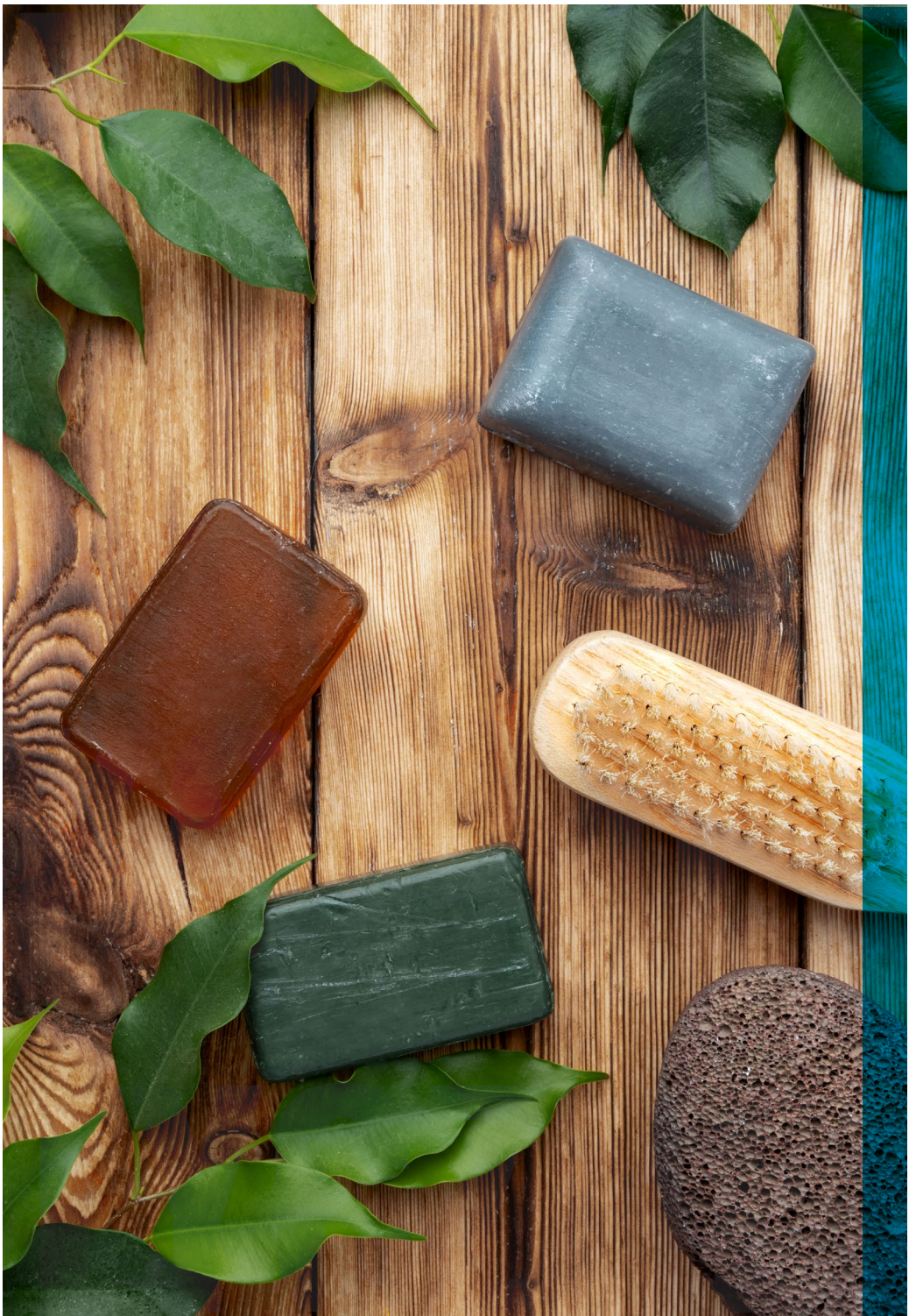
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PRODUKTY

KOSMETYCZNE

RAMY PRAWNE DOTYCZĄCE PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH I OCHRONY PRAW KONSUMENTÓW

Idea 3R (Reduce, Reuse, Recycle) jest coraz częściej stosowana w przemyśle kosmetycznym podczas produkcji wyrobów i świadczenia usług kosmetycznych. „Zielony” marketing i rozwój pro-konsumenckiego podejścia do klienta odgrywają tu kluczową rolę. W ostatnich czasach rozwijająca się reklama cyfrowa (influencerzy, reklama wizualna, reklama natywna itp.) umożliwia firmom kosmetycznym budowanie zaufania klientów do produktu. Reklamy jednak często nie odzwierciedlają rzeczywistości i wprowadzają konsumentów w błąd. Taka sytuacja wpływa na wzrost świadomości i zainteresowania konsumentów składnikami produktów kosmetycznych, a także szczegółowemu sprawdzaniu przez nich etykiet.

Ogólnie rzecz biorąc, niektóre z produktów powszechnie określanych jako „produkty higieny osobistej” lub „produkty kosmetyczne” są kosmetykami. Ocena, czy dany produkt jest kosmetykiem, została przedstawiona w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącym produktów kosmetycznych. Definicja kosmetyku brzmi: „produkt kosmetyczny oznacza każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała””. Definicja ta została włączona do ustawodawstwa wszystkich krajów UE, np. na Litwie jest ona zawarta w Litewskiej Normie Higienicznej HN 117: 2007 „Wymagania bezpieczeństwa zdrowotnego dla usług kosmetycznych”. Jednak ten akt prawny nie zawiera definicji ekologicznego produktu kosmetycznego i sposobu jego oznakowania. Ekologiczny lub naturalny produkt kosmetyczny nie jest jednoznacznie zdefiniowany prawnie nie tylko w UE, ale także w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Akty prawne dotyczące tej dziedziny nieznacznie różnią się w poszczególnych

krajach UE, USA i Kanadzie oraz służą raczej jako zalecenia, a nie przepisy.

Aby właściwie informować konsumenta o składnikach produktu kosmetycznego, uregulowane jest również jego oznakowanie. Litewskie Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego informuje, że w celu wdrożenia Rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie produktów kosmetycznych (dalej – Rozporządzenie (WE) 1223/2009), które określa sposób wytwarzania, znakowania i dostarczania na rynek produktów kosmetycznych, oraz stosując zasady znakowania produktów kosmetycznych wymagane w języku urzędowym Republiki Litewskiej oraz znakowania nieopakowanych produktów kosmetycznych pakowanych wyłącznie w miejscu sprzedaży na życzenie klienta lub pakowanych bezpośrednio do sprzedaży, zatwierdzone przez Ministra Zdrowia Republiki Litewskiej 19 czerwca rozporządzeniem nr.V-634, przygotowano przykład etykiety produktu kosmetycznego, która zawiera obowiązkowe informacje (funkcja produktu kosmetycznego, zawartość nominalna, wykaz składników, szczególne środki ostrożności, których należy przestrzegać podczas stosowania, nazwa producenta, data minimalnej trwałości, numer partii) spełniające wymagania ustanowione w tych aktach prawnych. Nie jest zabronione umieszczanie na etykietach dodatkowych informacji.

Regulacje dotyczące kosmetyków przyjęte w UE, Stanach Zjednoczonych i Kanadzie nie definiują kosmetyku ekologicznego lub naturalnego, nie wprowadzają również wymagań dotyczących produkcji, sprzedaży, znakowania i reklamowania ekologicznych produktów kosmetycznych. Rozporządzenie (WE) nr 1223/2009 również nie podaje definicji "kosmetyku ekologicznego". Jedyłą pomocą dla klienta w odróżnieniu produktu ekologicznego od nieekologicznego jest specjalne oznakowanie. Kategoryzację kosmetyków ekologicznych i naturalnych każdy kraj definiuje inaczej. Można przyjąć, że większość krajów do kategorii kosmetyków ekologicznych zalicza produkty kosmetyczne zawierające nie mniej niż 10% składników pochodzących z gospodarstw ekologicznych, a do kategorii kosmetyków naturalnych – produkty zawierające nie mniej niż 95% substancji naturalnych.

PROBLEMY ŚRODOWISKOWE, A PRZEMYSŁ KOSMETYCZNY

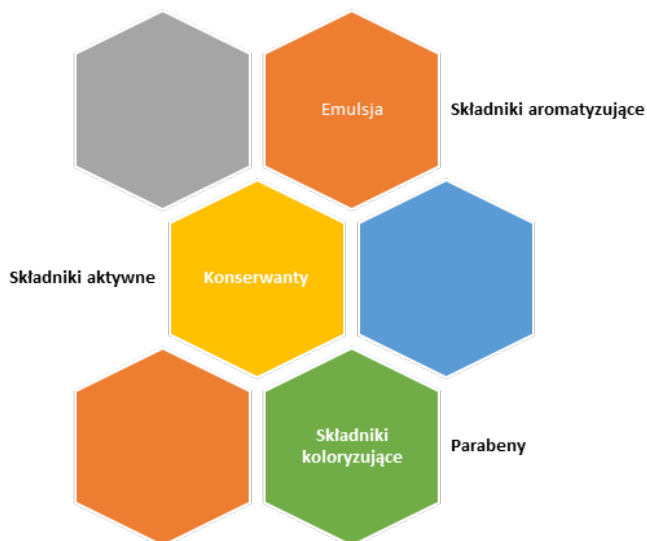
PRODUKCJA WYROBÓW KOSMETYCZNYCH

Cykl produkcji produktów kosmetycznych obejmuje:

- Dobranie odpowiednich składników
- Testowanie produktów kosmetycznych;
- Dostarczanie produktów kosmetycznych na rynek, pakowanie.

Powszechnie uważa się, że naturalność kosmetyków zależy od tego, ile „chemikaliów” jest w nich zawartych, należy podkreślić, że wszystkie składniki kosmetyków są chemikaliami – naturalnymi lub wytworzonymi przez człowieka! Woda jest jedną z najbardziej „naturalnych” substancji na świecie, jednak bez dyskusji można stwierdzić, że jest to substancja chemiczna złożona z atomów i cząsteczek. Natura, a nie laboratorium, jest jednym z głównych producentów substancji szkodliwych dla człowieka. Warto podkreślić, że niezależnie od pochodzenia substancji chemicznych – naturalnych lub wytworzonych przez człowieka – dodawanych do kosmetyków, składniki te są ściśle kontrolowane i nadzorowane na poziomie krajowym, zazwyczaj przez państwowe inspekcje sanitarne lub handlowe, z zachowaniem aktów prawnych w każdym zakresie, aby uzyskać produkty kosmetyczne bezpieczne dla konsumenta.

Składniki kosmetyków, ich pochodzenie i składniki niedozwolone

Rysunek 1. Główne składniki kosmetyków

- 1) **Emulsja (tłuszcze, woda, emulgatory)**. Ten składnik stanowi bazę produktu kosmetycznego. Tłuszczemogą być naturalne lub syntetyczne; ponadto istnieją oleje i różne substytuty tłuszczów (alkohole tłuszczowe, karbony, woski, silikony, eter syntetyczne). Należy zauważyć, że olej tłoczony na zimno i olej ekstrahowany w wysokiej temperaturze mają najlepszą jakość, natomiast oleje mineralne nie są naturalne.. Woda stanowi 60-90% produktu kosmetycznego i może być destylowana lub pozyskiwana z różnych roślin. Głównym wymogiem stawianym wodzie jest sterylność i czystość. Woda nie może zawierać żadnych zanieczyszczeń, ponieważ niska jakość wody jest jedną z głównych przyczyn psucia się kosmetyków. Emulgatory wiążą tłuszcze i wodę; w zależności od pochodzenia można je podzielić na rozpuszczalne i nierozpuszczalne w wodzie, naturalne i syntetyczne. Baza produktu kosmetycznego nie ma wpływu na skórę – pomagają jedynie składnikom aktywnym wnikać do głębszych warstw skóry. Najbardziej naturalnymi emulgatorami są wosk pszczeli i wosk kosmetyczny, ale w większości przypadków w kremach stosuje się białka (np. sojowe, mleczne), różne odmiany skrobi lub polimery roślinne.

- 2) Składniki aktywne. Naturalne i biologicznie aktywne składniki/efektywne substancje chemiczne (witaminy, hormony, enzymy, składniki pochodzenia roślinnego lub morskiego, tlen, przeciwutleniacze itp.) Składniki aktywne wywierają bezpośredni wpływ na skórę. Tlen może być stosowany jako bardzo skuteczny składnik aktywny w kosmetykach, a produkty zawierające ten składnik, wytwarzane w ramach licencjonowanego programu, są oznaczane etykietą Aquaftem®.
- 3) Konserwanty. Są to składniki stosowane w celu zwiększenia trwałości produktu kosmetycznego; bez tego składnika produkt kosmetyczny mógłby być używany nie dłużej niż tydzień lub dwa. Na świecie toczy się wiele dyskusji na temat tego, jakiego rodzaju konserwanty mogą być stosowane w kosmetykach; ich użycie reguluje Rozporządzenie (WE) nr 1223/2009. Należy podkreślić, że w przyrodzie nie występują naturalne środki konserwujące. Zaleca się stosowanie środków konserwujących na bazie wody, które łatwo rozpuszczają się w wodzie, łatwo wchodzą w synergię z innymi składnikami i są stabilne. Ilość konserwantów w kosmetykach jest ograniczona; najbardziej niebezpieczne (należy ich unikać) są parabeny, fenoksytanol, formaldehyd, hydantoina DMDH, mocznik diazolidynyłowy, Quaternium - 7, 15, 31, 60 (najbardziej niebezpieczne), izotiazolinon, etyloizotiazolina, metylochlooroizotiazolinon. Negatywne właściwości środków konserwujących: alergie, wpływ na zdrowie psychiczne, oparzenia, trądzik, zatrucia itp.
- 4) Składniki aromatyzujące. Zazwyczaj w składzie nie ma wielu z tych komponentów - aby stworzyć przyjemny zapach produktu, stosuje się różne olejki eteryczne; należy jednak zwrócić uwagę na pochodzenie tych olejków. Naturalne olejki eteryczne są "przyjazne", natomiast olejki syntetyczne mogą wywoływać reakcje alergiczne. Lista składników aromatycznych oraz dopuszczalne stężenia zostały określone w Rozporządzeniu (WE) nr 1223/2009.
- 5) Składniki barwiące. Mogą być naturalne lub syntetyczne. Nie ulega wątpliwości, że należy unikać produktów kosmetycznych zawierających barwniki syntetyczne, które mogą

powodować reakcje alergiczne. Lista składników barwiących i dopuszczalne stężenia zostały określone w Rozporządzeniu (WE) nr 1223/2009.

Zasadniczo, product kosmetyczny to baza "plus" składniki aktywne- inne składniki nie są obowiązkowe; stosuje się je w celu zwiększenia trwałości, dodania zapachu lub koloru. Dlatego wybierając kosmetyk ekologiczny lub naturalny, należy w pierwszej kolejności wybierać takie kosmetyki, które nie zawierają dodatkowych składników, mogących uczulać skórę lub niwelować działanie składników aktywnych. Podsumowując, można stwierdzić, że najbardziej szkodliwe dla zdrowia człowieka składniki stosowane w kosmetykach to:

- **Parabeny.** Najpopularniejsze z nich to: metyloparaben, butyloparaben, etyloparaben, izopropyloparaben, propyloparaben, izobutyloparaben. Parabeny te można znaleźć w szamparach, kremach, balsamach, płynach do mycia ciała i innych produktach kosmetycznych. Wyższe stężenie parabenów w naszym organizmie ma negatywne skutki: może zaburzać działanie hormonów, powodować alergie, wysypki, osłabiać układ odpornościowy; niektóre grupy parabenów są związane z powstawaniem komórek nowotworowych. Najmniej szkodliwe są butyloparaben i izobutyloparaben, wymienione na końcu etykiety.
- **Siarczany.** Składnik ten jest stosowany do odtłuszczania i nosi nazwy: Sodium laureth sulfat, Sodium lauryl sulfat, Ammonium laureth sulfat, Natrium lauryl sulfate. Siarczany mają jednak negatywny wpływ na nasz organizm. Mogą podrażniać oczy, drogi oddechowe, skórę. Siarczany stosowane często i w dużych ilościach mogą uszkadzać wątrobę, płuca lub układ odpornościowy - możliwe jest, że siarczany mogą mieć wpływ na płodność.
- **Naukowcy dowiedli, że wpływ substancji szkodliwych jest bezpośrednio związany z ich ilością, dlatego obecność tych substancji w produktach kosmetycznych nie oznacza, że produkt jest zanieczyszczony substancjami niebezpiecznymi. Niebezpieczeństwo substancji zależy całkowicie od ich ilości, które są kontrolowane przez odpowiednie akty prawne. Istnieją jednak substancje niebezpieczne, których stosowanie w produktach kosmetycznych jest surowo zabronione:**

- Formaldehyd, znany czynnik rakotwórczy, i paraformaldehyd (rodzaj formaldehydu). Formaldehyd jest prostym związkiem chemicznym składającym się z wodoru, tlenu i węgla. Wszystkie formy życia - bakterie, rośliny, ryby, zwierzęta i ludzie - w naturalny sposób wytwarzają formaldehyd w ramach metabolizmu komórkowego. Ta substancja chemiczna ma dobre właściwości antybakteryjne i jest stosowana jako środek konserwujący w produkcji różnych produktów. Substancją toksyczną jest również Quaternium 15, który uwalnia formaldehyd.
- Rtęć (skroplony metal), która może uszkodzić nerki i układ nerwowy.
- Ftalany dibutyli i dietyloheksyli, które zaburzają pracę hormonów i uszkadzają układ rozrodczy.
- Długocząsteczkowe substancje per- i polifluoroalkilowe znane jako PFAS, które powiązane z rakiem.
- M- i o-fenylendiamina, stosowane w farbach do włosów, które podrażniają i uczulają skórę,
- Estrogen jest silnym hormonem wytwarzanym naturalnie w organizmie i oddziałującym na organizm na różne sposoby. Estrogeny, zarówno naturalne, jak i syntetyczne, są surowo zabronione w kosmetykach na mocy Europejskiej Dyrektywy Kosmetycznej.

TESTOWANIE PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Zanim produkty kosmetyczne trafią na półki sklepowe i zostaną rozreklamowane, są testowane przez co najmniej pięć lat. Testowanie to długi proces, w który zaangażowani są naukowcy i który musi udowodnić, że efekty opisane na opakowaniu są prawdziwe. Prawo UE bardzo ściśle reguluje kwestie związane z opracowywaniem, produkcją, oznakowaniem, bezpieczeństwem i pakowaniem kosmetyków: wszystkie te działania muszą mieć podstawę prawną. Testowanie produktów kosmetycznych na zwierzętach w Unii Europejskiej zostało całkowicie zakazane we wrześniu 2004 roku. Testy te były okrutne dla zwierząt. Wiele produktów kosmetycznych jest jednak importowanych z krajów, w których przeprowadzanie doświadczeń na zwierzętach nie jest prawnie zabronione. Jeśli produkt został sprowadzony do krajów, w których takie testy

są zabronione, po prostu nie informuje się o tym na opakowaniu. Dlatego istnieją organizacje, które aktywnie walczą z testowaniem kosmetyków na zwierzętach. W procesie opracowywania produktu przeprowadza się wiele testów i badań z udziałem dużej liczby osób, aby mieć pewność, że produkt działa zgodnie z deklaracją producenta umieszczoną na opakowaniu. Proces ten jest kontrolowany na całym świecie przez odpowiednie służby ochrony konsumentów i reklamy. Jeśli krajowe służby nadzorujące rynek reklamowy, otrzymają skargi od konsumentów, wszystkie dane naukowe dotyczące produktu zostaną ponownie przeanalizowane, a zezwolenie na reklamę zostanie ponownie rozpatrzone. Jeśli na opakowaniu widnieje napis „testowany dermatologicznie”, oznacza to, że produkt został przetestowany na ludzkiej skórze. Aby sprawdzić, czy dany produkt nadaje się do stosowania na skórze, stosuje się różne metody, a same testy prowadzone są przez przeszkolony do tego zadania personel. Na świecie istnieje wiele laboratoriów, które testują produkty kosmetyczne zgodnie z życzeniami klientów, a także pomagają we wprowadzeniu produktu na rynek. Laboratoria są certyfikowane i pracują w nich doświadczeni naukowcy. Laboratoria stale opracowują nowe metody testowania, które są certyfikowane i rozwijają swoje podstawy prawne, wykorzystując najnowsze technologie. Producenci kosmetyków posiadają swoje laboratoria lub korzystają z usług laboratoriów prywatnych.

DOSTARCZANIE PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH NA RYNEK, PAKOWANIE

Różne źródła internetowe podają, że każdego roku na całym świecie na rynek trafia od 120 do 150 miliardów opakowań produktów. Prawdopodobnie trudno byłoby to dokładnie wyliczyć, ale nie ulega wątpliwości, że zużywa się przy tym ogromne ilości surowców naturalnych i sztucznych. Do produkcji opakowań wykorzystuje się głównie tworzywa sztuczne, drewno, aluminium i szkło. Niektórzy specjaliści używają terminów „czyste opakowanie” i „czyste składniki”. „Czyste opakowanie” oznacza opakowanie, które nie przyczynia się do zmian klimatycznych podczas swojego cyklu życia, a „czyste składniki” oznaczają opakowanie, które jest etyczne i nieszkodliwe dla zdrowia. W tym kontekście duża część odpowiedzialności spoczywa na producencie, od którego powinno wymagać się nie testowania produktów na zwierzętach, stosowania wyłącznie substancji nieszkodliwych dla zdrowia i przyjaznych dla środowiska, opracowywania produktu we współpracy z

naukowcami oraz umieszczania na etykiecie informacji o składzie produktu. Jedną z reakcji branży kosmetycznej na trendy świadomej konsumpcji jest ruch „czystego piękna”, do którego przyczyniły się tak duże firmy jak Sephora, Goop, Fenty Beauty i wiele innych. Obecnie, coraz częściej można kupić produkty kosmetyczne (szampony, mydła, kremy itp.) do własnych opakowań. . Warto sprawdzić tę możliwość w Internecie lub zapytać w sklepie sprzedawcy. Jeśli jednak produkt został zakupiony w opakowaniu, spróbuj wykorzystać zużyte opakowanie do innych celów lub posegregować w odpowiedzialny sposób, zgodnie z poniższymi zaleceniami.

- Przed wyrzuceniem opakowania należy je wypłukać (zaleca się użycie wody bez detergentu lub wody już zużytej po praniu lub myciu), aby usunąć z niego pozostałości produktu (szamponu, mydła, proszku itp.).
- Posortuj opakowania, zwłaszcza jeśli są one oznaczone symbolem Green Dot
- Jeżeli opakowanie składa się z kilku części wykonanych z różnych materiałów (np. połączenie plastiku, aluminium i opakowania papierowego), należy rozdzielić te części i wyrzucić do odpowiednich pojemników na śmieci.
- Opakowania aluminiowe, w których zazwyczaj sprzedawane są kremy do rąk lub twarzy czy balsamy do ust, również powinny być segregowane. Opakowania aluminiowe wyrzucać do pojemnika na plastik.
- Pieluchy, środki higieny osobistej, ręczniki papierowe, chusteczki jednorazowe, papier toaletowy (ale nie rolki kartonowe, które można sortować jako papier), szczoteczki do zębów, zużyte gąbki kuchenne i prysznicowe, żyletki, taśmy klejące, ceramika, okruchy z luster i inne odpady domowe należy wyrzucać do pojemnika na zmieszane odpady komunalne.

W procesie dostarczania produktów kosmetycznych na rynek dostawca jest odpowiedzialny za właściwe i uczciwe oznakowanie produktu kosmetycznego, a konsument jest odpowiedzialny za zainteresowanie informacjami o składnikach oraz za uważną analizę informacji na opakowaniu. Bez wątplenia konsument może nie wiedzieć wszystkiego o składnikach, ale jeśli na opakowaniu jest napisane, że są one certyfikowane, możemy czuć się mniej zestresowani. Niektóre z najważniejszych certyfikatów w przemyśle

kosmetycznym to: „Certified Vegan” (produkt jest przyjazny dla wegan, nie zawiera produktów pochodzenia zwierzęcego i nie był testowany na zwierzętach), „Made Safe” (produkt jest bezpieczny - wolny od toksyn i substancji rakotwórczych), „EWG verified” (produkt nie zawiera żadnej z substancji znajdujących się na liście niebezpiecznych składników przedstawionej przez zespół toksykologów EWG, chemików i epidemiologów), „Ecocert” (produkt jest wytwarzany bez pozostawiania głębokiego śladu ekologicznego i zgodnie z wyzwaniami w zakresie kontroli zmian klimatycznych), „Fair trade” (każdy etap „cyklu życia” produktu został przeprowadzony w sposób uczciwy i społecznie odpowiedzialny), „Ecocert Cosmos Organic” (produkt jest naturalny i organiczny). Oprócz zwrócenia uwagi na znak certyfikacji warto przyjrzeć się jeszcze śladowi ekologicznemu danej marki. Aby kupić produkty zgodne z zasadą 3R, należy szukać na opakowaniach następujących haseł:

- nie zawiera oleju palmowego
- product wegański
- cruelty-free
- nie testowane na zwierzętach
- wszystkie części opakowania są biodegradowalne lub wielokrotnego użytku (np. metalowe paletki, bambusowy aplikator i torby z bawełny organicznej)
- wszystkie etykiety są drukowane na papierze z recyklingu przy użyciu ekologicznego tuszu.
- te kryteria jako podstawę można również znaleźć w sklepach internetowych: www.etsay.com

Ponadto należy zwracać szczególną uwagę na oznakowanie produktów przyjaznych dla środowiska. Listę unijnych i międzynarodowych oznakowań ekologicznych można znaleźć na stronie <https://www.greenspec.co.uk/ecolabels-used-in-europe/>.

NEGATYWNY WPŁYW SUBSTANCJI STOSOWANYCH W PRZEMYSŁE KOSMETYCZNYM NA CZŁOWIEKA I ŚRODOWISKO

Konsumentom oferuje się szeroki wybór produktów kosmetycznych, a konsumpcja produktów zarówno lokalnych jak i importowanych rośnie z roku na rok. Na przykład na rynku amerykańskim kosmetyki importowane są ze 181 krajów, wiele produktów kosmetycznych sprowadza się z Chin. Szacuje się, że w Stanach Zjednoczonych jedna kobieta używa średnio 12 produktów do pielęgnacji ciała dziennie, które składają się ze 168 różnych składników. Mężczyźni natomiast używają zazwyczaj połowy tej liczby kosmetyków. Większość z tych produktów jest nakładana bezpośrednio na skórę - największy organ ciała, a po wchłonięciu dostaje się także do układu krążenia. Substancje chemiczne z produktów kosmetycznych dostają się do organizmu także przez drogi oddechowe, zastrzyki i stosowanie wewnętrzne. Większość z nich jest bezpieczna, ale w produktach kosmetycznych można również wykryć substancje toksyczne. Substancje i składniki zawarte w produktach kosmetycznych mogą mieć następujące negatywne skutki dla organizmu człowieka:

Rysunek 2. Skutki negatywne

Wymieniliśmy główne szkodliwe skutki dla organizmu człowieka, ale składniki produktów kosmetycznych mogą również negatywnie wpływać na przyrodę. Wszystkie substancje toksyczne dostają się do przyrody, gdy zmywamy je wodą. Wiele substancji chemicznych nie ulega rozkładowi i dostaje się do naszych ekosystemów - oceanów, jezior, rzek i z powrotem do naszych wodociągów. Gdy woda wyparowuje, z zanieczyszczonej wody tworzą się chmury, a substancje chemiczne wracają w postaci deszczu. Zanieczyszczenia, które dostają się do ziemi, trafiają również do produktów rolnych, które spożywamy, więc substancje chemiczne dostają się z powrotem do naszych organizmów i mogą powodować choroby, takie jak rak. Substancje chemiczne w wodzie zmniejszają populacje zwierząt wodnych, a zanieczyszczona pasza i powietrze również mają negatywny wpływ na zwierzęta hodowlane.

KSZTAŁTOWANIE PODEJŚCIA PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKU W KONTEKŚCIE PRODUKCJI I STOSOWANIA PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Decyzje i porady nie są i nie mogą być tylko czarne lub białe, chodzi raczej o równowagę opartą na naszych wartościach i etyce. Trudno jest żyć w sposób całkowicie zrównoważony, ale możemy zmienić nasze nawyki. Kierując się zasadą 3R (Reduce, Reuse, Recycle), możemy wybierać te kosmetyki i te marki kosmetyczne, które podejmują kroki mające na celu ochronę naszej pięknej planety. Poniżej przedstawiamy propozycje, które mogą pomóc w ochronie przyrody.

- Wybieraj kosmetyki, które są wykonane w 100 procentach z produktów naturalnych, a ich opakowania są wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu;
- Szukaj produktów, które posiadają certyfikaty kosmetyczne. Na przykład w Australii organizacja Safe Cosmetics Australia certyfikowała ponad 50 marek jako wolne od substancji toksycznych. W USA naturalne składniki są oceniane przez EWG (Environmental Working Group, <https://www.ewg.org>),

RGS (Research Global Services w Unii Europejskiej i przepisy dotyczące chemikaliów w Republice Tureckiej, <https://www.reach-gs.eu>). Takich informacji należy szukać na opakowaniu lub w sklepie internetowym czy u sprzedawcy;

- Wybieraj marki producentów którzy biorą udział w inicjatywach na rzecz zrównoważonego rozwoju lub programach ekologicznych, stosują tylko niezbędne opakowania i/lub ulegające biodegradacji czy wykorzystują w procesie produkcji odnawialne źródła energii.
- Wybieraj marki kosmetyczne, które deklarują, że wytwarzają produkty z certyfikatem Vegan; przyczynia się to do ograniczenia stosowania oleju palmowego w kosmetykach;
- Uważnie czytaj skład produktów kosmetycznych i interesuj się nimi. Wobec braku prawnej definicji organicznych lub naturalnych produktów kosmetycznych często dochodzi do nadużyć pod przykrywką „zielonego marketingu”. Przypominamy, że substancje toksyczne są wymienione na końcu listy składników, ale producent może je również umieścić w innym miejscu, bliżej składników naturalnych. Oczywiście wiele substancji nie jest znanych przeciętnemu konsumentowi. W takim przypadku można na przykład wykorzystać aplikacje (np. Clean Beauty) dzięki którym można dowiedzieć się, jakie składniki konkretnego produktu są klasyfikowane jako niebezpieczne
- Jeśli nie możemy całkowicie uniknąć produktów zawierających plastik, możemy zdecydować się na ponowne wykorzystanie opakowań, które już posiadamy. Wykorzystaj puste opakowania po kosmetykach do innych celów lub zadbaj o to, by takie opakowania trafiły do kontenerów na odpady segregowane.

Działania firm kosmetycznych zmierzające ku bardziej ekologicznej produkcji: zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystanie zasobów odnawialnych;

- nowoczesne laboratoria tworzone i wykorzystywane do produkcji i testowania kosmetyków;
- zamiast tworzyw sztucznych stosowanych w opakowaniach stosuje się surowce pochodzące z recyklingu lub źródła biologiczne;

- ograniczenie bądź rezygnacja z produkcji opakowań na kosmetyki
- zmiany w logistyce dostarczania produktów na rynek;
- certyfikowanie produktów kosmetycznych
- prowadzenie kampanii crowdfundingowych, których celem jest odbudowa zniszczonych ekosystemów morskich i lądnych oraz finansowanie projektów związanych z gospodarką cyrkularną;
- podkreślanie działań na rzecz produkcji bardziej przyjaznej dla środowiska oraz aktywny udział w ochronie środowiska w mediach społecznościowych

Większość przyjaznych dla środowiska produktów kosmetycznych to produkty wytwarzane w domu. Przedstawiamy kilka przykładów, które z łatwością możesz wykonać sam/a

Domowe musujące kule do kąpieli.

1. Do miseczki wsyp $\frac{1}{2}$ szklanki sody oczyszczonej, następnie $\frac{1}{4}$ szklanki kwasu cytrynowego, całość wymieszaj.
2. Dodaj 20 ml oliwki i ponownie wymieszaj.
3. Dodaj 1 ml ulubionego olejku zapachowego.
4. Masę mieszaj, aż do uzyskania konsystencji mokrego śniegu.
5. Weź dwie połówki foremki na kule. Do obu części formy wsyp masę, następnie ściśnij je razem formując w ten sposób odpowiedni kształt.
6. Odstaw kulę w suche miejsce, aż lekko stwardnieje.
7. Zdejmij połówki foremki i pozostaw do wyschnięcia.
8. Po wyschnięciu kula jest gotowa do użycia

Peeling do ciała – przykładowe przepisy

- Peeling z fusów po kawie. Nie wyrzucaj fusów z kawy - zmieszaj je z niewielką ilością oleju roślinnego i wmasuj w skórę. Spłucz po 10 minutach.

- Zmieszaj filiżankę soli morskiej ze szklanką olejku migdałowego (wybierz sól drobnoziarnistą, aby nie uszkodzić skóry). Sól zmieszana z olejkiem migdałowym wmasuj w skórę, odczekaj chwilę i spłucz letnią wodą.
- Wymieszaj trochę grubo zmielonego pieprzu ze szczyptą cynamonu, kilkoma łyżeczkami oliwy z oliwek i szczyptą grubej soli. Ten peeling do ciała oczyszcza pory, poprawia krążenie krwi i pomaga skutecznie zwalczać cellulit.
- Wymieszaj kilka łyżeczek cukru z taką samą ilością oliwy z oliwek tłoczonej na zimno. Wmasuj w skórę, odczekaj kilka minut i dobrze spłucz pod bieżącą wodą.
- Zmiel trochę płatków owsianych (doskonale nadaje się do tego młynek do kawy), wymieszaj z kilkoma łyżeczkami miodu. Po kąpieli nanieś na skórę, wmasuj odczekaj kilka minut, a następnie spłucz pod bieżącą wodą.

Balsam do ust

Potrzebne będzie tylko 2,5 g wosku pszczelego i 7,5 g oleju (możesz na przykład użyć oleju kokosowego lub oleju ze słodkich migdałów). Do masy wosku pszczelego i oleju rozpuszczonego w wodzie możesz dodać od 1 do 4 kropli olejku eterycznego (limonkowego, ze słodkiej pomarańczy, lawendowego itp.), co pozwoli uzyskać pożądaną zapach. Wszystko dobrze wymieszaj i przelej do słoiczków. Balsam do ust szybko zastygnie i będzie można go używać do pielęgnacji ust.

STUDIUM PRZYPADKU

PRZYKŁADY Z LITWY

W Kownie powstał salon kosmetyczny „Zieleń Miejska”, który kieruje się zasadą ograniczania konsumpcji i promuje tę ideę wśród swoich klientów. Grupą docelową salonu są osoby chcące mniej szkodzić sobie i otaczającemu światu. „Problem polega na tym, że wiele osób uważa, że takie usługi są bardzo drogie. Jednak to nieprawda i staramy się obalić te mity”. Założycielka opowiedziała, jak doszło do otwarcia tego miejsca, co jest potrzebne do utrzymania takiego biznesu i z jakich usług można tu skorzystać:

<https://9zuikiai.lt/tvarus-grozio-salonas-ar-tai-imanoma-kaune-toks-jau-yra/>

Misja Miejskich Miłośników Ziemi

Szerzymy idee prostoty, minimalizmu i życia przyjaznego naturze. Kierujemy się zasadą odpowiedzialnej konsumpcji, zerowej ilości odpadów i niskiego wpływu na środowisko. Każdego dnia pracujemy nad zmniejszeniem ilości plastiku i odpadów jednorazowego użytku, wnosząc do życia więcej lekkości i czystości.

<https://www.urbanearthlovers.com/pages/apie-urban-earth-lovers>

BIBLIOGRAFIJA

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych/zródło internetowe <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1223>

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych/zródło internetow <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1223>

https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/120602/1/giedre_cernauskaite_md.pdf
<https://nvsc.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kosmetikos-reglamento-igyvendinimo-pagalba/kosmetikos-gaminiu-zenklinimas>

Černauskaitė G. "Ar ekologišku prekių teisinis reglamentavimas Europos Sąjungoje apsaugo vartotojų teises?", Vilnius University, Master thesis 2014, Kaunas

Kazlauskienė A., „Kosmetikos priemonių sudėtis“, Karaliaus Mindaugo profesinio rengimo centro dėstytoja, mokymo medžiaga, 2020, Kaunas

<https://www.pasiutuslape.lt/apie/tinklarastis/kosmetikos-gaminiu-sudetis---i-ka-atkreipti-demesi-ir-ko-vengti>

Fiber S., 2020, <https://www.ewg.org/the-toxic-twelve-chemicals-and-contaminants-in-cosmetics>

<https://likochema.lt/lt/kosmetika/informacija>

<https://microchemlab.com/test-category/cosmetic-testing> https://www.ningfei-china.net/?gclid=Cj0KCQjwub-HBhCyARIsAPctr7wLHrBz87M0iBqoJOnCL5m0VmtteO4m-m6JoGgOb3G3dzhFzT6HCUPQaArtzEALw_wcB

https://privatelabel.hu/?gclid=Cj0KCQjwub-HBhCyARIsAPctr7yngSkpeE3HY7xAsee2t-NUx5MFew-DF7o6Ve7XN4j9iuDOAOLaskY4aAnc2EALw_wcB

<https://www.delfi.lt/moterys/ivairenybes/papasakojo-kaip-issirinkti-grozio-priemone-kuri-nekenkia-aplinkai-atkreipkite-demesi-i-siuos-zenklus.d?id=86785647>

<https://www.drogas.lt/drogas-rekomenduoja/kosmetikos-pakuociu-rusiavimas>

<https://www.delfi.lt/moterys/ivairenybes/papasakojo-kaip-issirinkti-grozio-priemone-kuri-nekenkia-aplinkai-atkreipkite-demesi-i-siuos-zenklus.d?id=86785647>

<https://www.drogas.lt/drogas-rekomenduoja/kosmetikos-pakuociu-rusiavimas>

<https://www.delfi.lt/moterys/ivairenybes/papasakojo-kaip-issirinkti-grozio-priemone-kuri-nekenkia-aplinkai-atkreipkite-demesi-i-siuos-zenklus.d?id=86785647>

https://www.etsy.com/listing/791276543/new-organic-acne-petal-translucent?ref=search_recently_viewed-1

<https://www.adorncosmetics.com.au/blog/post/environmental-impact/>

Podjmij wyzwanie 3R

Reduce. Reuse. Recycle.

Promowanie stylu życia bez odpadów wśród dorosłych.

Niniejszy dokument został opracowany
przez Partnerów projektu 3R, 2021 r.

Wsparcie Komisji Europejskiej dla powstania tej publikacji nie oznacza poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.